

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115206307
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8115206307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcu: Československá obchodná banka, a.s., Michalská 18, 815 63 Bratislava, IČO: 36 854 140, zastúpeného spoločnosťou HMG LEGAL, s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 14, 811 03 Bratislava, IČO: 35 885 459, proti žalovanej: S. G., L.. XX.X.XXXX, O. XXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 3.096,26 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 13C/104/2015-106 zo dňa 3.12.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1.475,54 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z tejto sumy od 10.3.2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

Náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a.“

2. Citoval ustanovenia čl. 3 ods. 2, čl. 5, § 140 ods. 2, § 149, § 153 ods. 1, § 215 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 261 ods. 6, § 263 ods. 1, § 273 Obchodného zákonníka, § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1 a 2 písm. f), g), i), k) a l), § 11 ods. 1 písm. a) a b) a 2 veta druhá a tretia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) a § 37 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že v danom prípade ide v zmysle ust. § 290 CSP nepochybne o tzv. spotrebiteľský spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Uviedol, že žalobca si v tomto konaní podanou žalobou uplatnil voči žalovanej ako spotrebiteľke v súvislosti s jej vzťahom s ním (bankou) ako dodávateľom zaplatenie požadovanej sumy len všeobecne - poukazom na poskytnutý úver a pripojené listiny. Ako dodávateľ procesne netvrdil a nepreukázal všetky také rozhodujúce skutočnosti, ktoré by konkrétne a komplexne (podľa § 132 ods. 1 a 150 ods. 1 CSP úplne) skutkovo identifikovali a odôvodňovali uplatnený nárok voči žalovanej čo do základu a výšky, a umožňovali ho preskúmať (a

to najmä uplatňované zmluvné úroky a poplatky), a preto považoval podanú žalobu v tejto časti za nedôvodnú. Pre úplnosť dodal, že ďalšie dopĺňanie rozhodujúcich skutočností ani neprichádzalo do úvahy - keďže podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe sa v spotrebiteľských veciach nepripúšťa. Žalobca vo svojom návrhu v podstate ani len riadne netvrdil všetky rozhodujúce skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by konkrétne a komplexne odôvodňovali celý uplatnený nárok, resp. jeho jednotlivé položky. V ustanovení § 132 ods. 2 CSP zákonodarca výslovne stanovil, že opísanie rozhodujúcich skutočností v žalobe nie je možné nahradiť odkazom na označené dôkazy. V danom prípade pritom ani z týchto príloh nevyplývajú jasne a zrozumiteľne všetky dôvody uplatnených nárokov. V prejednávanej veci mal žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovanou bola uzavretá platná písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere so záväzkom veriteľa poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky, a záväzkom žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť veriteľovi určité úroky (a poplatky), a ďalej že mu veriteľ určité peňažné prostriedky aj reálne poskytol a žalovaná ich nevrátila, prípadne nezaplatila dohodnuté konkrétne špecifikované úroky (a poplatky), a že zmluva obsahuje všetky obligatórne obsahové náležitosti. Žalobca však všetky tieto skutočnosti v konaní riadne ani netvrdil, a žaloba, hoci má po formálnej stránke všetky minimálne obsahové náležitosti, je len rámcová s tvrdením o údajnom dlhu bez uvedenia všetkých skutočností, ktoré by ho odôvodňovali. Tento nedostatok sa pritom týka predovšetkým úrokov, a rôznych poplatkov, resp. nákladov zaúčtovaných na ľarchu žalovanej. Žalobca uplatnil právo na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ku ktorým pripočítal aj úroky a rôzne poplatky, vo vzťahu k požadovaným úrokom (a poplatkom) však neuviedol všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré by ich odôvodňovali, a tieto zo žaloby a príloh (z predložených dôkazov) napokon nevyplývajú ani nepriamo. Vo vzťahu k požadovanej sume zaúčtovaných úrokov či poplatkov žalobca neuviedol (ani nepriamo v prílohách) všetky rozhodujúce skutočnosti umožňujúce ich určenie, prípadne overenie ich výpočtu. Vznik jednotlivých dlžných súm, resp. čiastok v nich zahrnutých, v danom prípade z tvrdení žalobcu nemožno identifikovať, a teda ani posúdiť. Na spotrebiteľský úver sa nevzťahujú automaticky obvyklé všeobecné subsidiárne pravidlá úročenia a splácania podľa dispozitívnych ustanovení Obchodného zákonníka a úroky, resp. výška úrokov (úroková sadzba), podmienky jej uplatňovania a podmienky splácania istiny, úrokov a iných poplatkov musia byť výslovne písomne dohodnuté, resp. určené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje podmienky, ktoré upravujú spôsob uplatňovania úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru - ako, z akej sumy, odkedy a dokedy (§ 9 ods. 2 písm. i) ZoSÚ), a poskytnutý spotrebiteľský úver sa preto považuje aj podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. V súvislosti s bremenom tvrdenia zo skutočností uvedených žalobcom tiež nevyplýva, že by v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Podľa názoru súdu pritom posúdenie príjmov bez primeraného zistenia a posúdenia sociálneho postavenia dlžníka a najmä jeho celkových výdavkov neumožňuje dospieť k záveru, či vzhľadom na jeho sociálno-ekonomickú situáciu bude schopný úver splácať, a preto, ak veriteľ takto nepostupoval, hrubo porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a tento sa tiež z tohto dôvodu podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na tieto dôvody, teda jednak pre neunesenie bremena tvrdenia ohľadom skutočností odôvodňujúcich úroky a iné poplatky, ako aj s poukazom na absenciu obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy, a hrubé porušenie vyššie uvedenej povinnosti veriteľa, s ktorými zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, má žalobca, z titulu pohľadávky zo zmluvy o úvere nárok iba na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov (bez zmluvných úrokov a poplatkov). Keďže žalovanej bol poskytnutý úver (čerpanie) vo výške 2.000 eur, na ktorý žalovaná uhradila sumu 524,46 eura, súd prvej inštancie ju zaviazal na vrátenie zostatku týchto poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške 1.475,54 eura spolu s úrokom z omeškania.

4. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodoval v zmysle ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní o zaplatenie 3.096,26 eura úspešný v časti o zaplatenie 1.475,54 eura, procesne úspešnejšia (vo zvyšku) tak bola žalovaná, a preto by jej mal súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, priznať podľa § 255 ods. 1 CSP pomernú náhradu trov konania, o ktorej výške by následne v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodol po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Keďže však žalovanej v doterajšom konaní podľa obsahu súdneho spisu doposiaľ žiadne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva (trovy konania) nevznikli, a neúspešnejší žalobca na náhradu trov konania nemá právo, súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania stranám nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Poukazujúc na prechodné ustanovenie § 470, odsek 2 CSP je žalobca toho názoru, že súd prvej inštancie nepostupoval procesne správne, ak v prejednávanej veci aplikoval ustanovenia CSP o sudcovskej koncentrácii konania. Prvoinštančný súd v danej veci nemohol aplikovať ustanovenia CSP o sudcovskej koncentrácii konania, pretože konanie bolo začaté ešte pred nadobudnutím účinnosti CSP a teda za účinnosti OSP. Súd prvej inštancie nemal v zmysle ustanovení CSP povinnosť doručovať jeho podanie zo dňa 2.12.2019 žalovanej na vyjadrenie sa, nakoľko žalobca týmto podaním reagoval len na výzvu súdu, ktorý v zmysle ustanovenia § 150, odsek 2 CSP požiadal žalobcu o ďalšie skutkové tvrdenia na zistenie pre samotný súd podstatných a rozhodujúcich skutočností vo veci. Súd mal možnosť sa s týmto podaním, tam uvedenými skutočnosťami ako aj listinnými dôkazmi k nemu pripojenými, oboznámiť priamo na pojednávaní konanom dňa 3.12.2019 a teda nevznikla tu dôvodná potreba odročovania pojednávania len za účelom oboznámenia sa súdu s vyjadrením žalobcu. Nesúhlasil ani s konštatovaním súdu o tom, že písomné podanie žalobcu zo dňa 2.12.2019 je zmenou žaloby v zmysle ustanovenia § 140, odsek 2 CSP, ktorá je v spotrebiteľských sporoch neprípustná. Žalobca v predmetnom podaní netvrdil, nepoukazoval a ani neodvodzoval svoj uplatňovaný peňažný nárok od akýchkoľvek nových skutkových okolností, ktoré by boli čo i len v malej miere odlišné od skutkových tvrdení uvedených v žalobe a tiež žalobca nepoukazoval na žiadnu zmenu skutkového stavu, dôsledkom ktorej by mala byť zmena právnej kvalifikácie. V kontexte týchto skutočností žalobca trvá na tom, že procesný postup prvoinštančného súdu trpí vadou konania spočívajúcou v aplikovaní procesných ustanovení, ktoré v zmysle zákona na prejednávany spor aplikované byť nemôžu (ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania). Ďalej namietal, že v dôsledku vady konania súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, prvoinštančný súd z ním vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v dôsledku čoho napádané rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca nesúhlasí so zistením súdu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje podmienky, ktoré upravujú spôsob uplatňovania úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru poskytnutého žalobcom žalovanej, pričom poukazuje na celý obsah článku IV. zmluvy o spotrebiteľskom úvere (Úročenie a poplatky), z ktorého je okrem iného zrejme výška ročnej úrokovej sadzby, ktorá bola dojednaná ako pevná/fixná, čo znamená, počas celej doby trvania úverového vzťahu nemenná, ako aj to, že úrokom z úveru sa úročí vyčerpaný a nesplatený úver, čo znamená že úrok z úveru sa začal počítať až od okamihu reálneho čerpania úveru žalovanou a počítal sa z výšky nesplatenej istiny úveru; 6 bod 3 Štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere, ktoré upravujú náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere ako aj obchodné podmienky, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou jasne, zrozumiteľne a určito formulujú spôsob uplatňovania úrokovej sadzby poskytovaného spotrebiteľského úveru, a preto žalobca považuje záver súdu o bezúročnosti za nesprávny a nezodpovedajúci v konaní predloženým listinným dôkazom. Žalobca sa nestotožnil ani so súdom zisteným skutkovým stavom v tej časti, že pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanou neposudzoval jej bonitu s odbornou starostlivosťou. ZoSÚ účinný v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobsahoval žiadne ustanovenia o hrubom porušení povinnosti veriteľov postupovať s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity klientov/potencionálnych dlžníkov a sankcii v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti takýmto spôsobom poskytnutých úverov. Žalobca sa nestotožnil ani so súdom zisteným skutkovým stavom v tej časti, že pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovanou neposudzoval jej bonitu s odbornou starostlivosťou. Žalovaná udelila žalobcovi súhlas s poskytnutím a spracovaním jej osobných údajov v rozsahu potrebnom na overenie platobnej schopnosti a disciplíny žalovanej, čo nasvedčuje tomu, že žalobca pred poskytovaním spotrebiteľských úverov postupoval a konal s odbornou starostlivosťou. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnil ani všeobecne známu skutočnosť, že žalobca má ako banková inštitúcia oprávnenie nahliadať do úverového registra, kde sú zhromaždené všetky dôležité informácie pre posúdenie, či banka poskytne žiadateľovi úver alebo nie. Za nezrozumiteľné považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti žalobcovho nároku na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej pohľadávky voči žalovanej. V oznámení o zosplatnení úveru zo dňa 16.4.2013 je uvedené, že žalovaná má zosplatený úver zaplatiť v lehote do 26.4.2013, z čoho potom vyplýva, že súd mal žalobcovi priznať nárok na úrok z omeškania odo dňa 27.4.2013 a nie až odo dňa 10.3.2015. Navrhol, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti zamietol, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým súd žalobe čiastočne vyhovel, žalobca v odvolaní nenapadol, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

9. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že strany sporu uzatvorili dňa 31.5.2012 zmluvu o spotrebiteľskom úvere XXXXXXXXXXR, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté finančné prostriedky, kde vyčerpaný a nesplatený úver sa mal úročiť pevnou úrokovou sadzbou vo výške 19,90 % ročne.

10. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že v danom prípade ide v zmysle ust. § 290 CSP nepochybne o tzv. spotrebiteľský spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

11. V zmysle čl. 8 Základných princípov CSP sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

12. Podľa § 132 ods. 1 a 2 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

13. Podľa § 140 ods. 1 až 3 CSP, zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Za zmenu žaloby sa nepovažuje úkon žalobcu, ktorým mení uplatnený nárok, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

14. Podľa § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

15. Povinnosť tvrdenia sa prejavuje ako procesná povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti daného prípadu. V prípade, že nedôjde k dodržaniu tejto povinnosti, následkom je neunesenie bremena tvrdenia v civilnom procese. Taktiež je zrejmé, že tvrdenia strany sporu, ktoré možno charakterizovať ako veľmi všeobecné, vágne alebo paušálne, nie sú pre súd spôsobilé byť predmetom dokazovania a neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie. Primárne by jednoznačne mali byť všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v samotnej žalobe. Úlohou súdu v kontradiktórnom spore je povinnosť zisťovať skutkový stav iba v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán.

16. V danom prípade tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe boli tak všeobecné a paušálne, že neumožňovali súdu prvej inštancie ich vecné preskúmanie a podľa názoru odvolacieho súdu ani neboli spôsobilé byť predmetom riadneho dokazovania. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanej ako spotrebiteľke v súvislosti s jej vzťahom s ním (bankou) ako dodávateľom zapltenie požadovanej sumy len všeobecne, a to s poukazom na poskytnutý spotrebiteľský úver a

pripojené listiny. Podľa žalobcu pohľadávka žalobcu pozostávala z istiny 1.762,34 eura, riadneho úroku 812,06 eura a poplatkov 128,73 eura. Viac k špecifikácii úrokov a poplatkov žalobca neuviedol.

17. Súd prvej inštancie správne s poukazom na ustanovenie § 132 ods. 2 CSP uviedol, že nebolo jeho povinnosťou z predložených listinných dôkazov skúmať a vyhľadávať špecifikáciu úrokov a poplatkov a ako sa žalobca k vyčísleniu svojej pohľadávky dopracoval. Naopak, povinnosťou žalobcu bolo nielen všeobecne označiť záväzkový vzťah, ale konkrétnymi tvrdeniami uviesť tie skutočnosti, z ktorých odvodil svoj žalobný návrh. Predmetom žalobného návrhu je číselne vyjadrený nárok, povinnosťou žalobcu bolo preto konkrétnou číselnou operáciou vyjadriť svoje tvrdenie o tom, ako tento nárok vznikol a z čoho konkrétne pozostáva.

18. V danej veci bolo na žalobcovi bremeno tvrdenia, že so žalovanou bola uzavretá platná písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere so záväzkom veriteľa poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky, a záväzkom žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť veriteľovi určité úroky (a poplatky), a ďalej že jej veriteľ určité peňažné prostriedky aj reálne poskytol a žalovaná ich nevrátila, prípadne nezaplatila dohodnuté konkrétne špecifikované úroky (a poplatky), a že zmluva obsahuje všetky povinné obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca však procesne netvrdil a nepreukázal všetky také rozhodujúce skutočnosti, ktoré by konkrétne a úplne (podľa § 132 ods. 1 a 150 ods. 1 CSP) odôvodňovali uplatnený nárok voči žalovanej čo do základu a výšky, a umožňovali ho preskúmať, a to najmä pokiaľ ide o uplatňované zmluvné úroky a poplatky, ktoré sú zároveň obligatónnymi obsahovými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. Uvedenie zákonných náležitostí v zmluve o úvere v spotrebiteľských veciach, resp. ich správnosť, sudy skúmajú ex offa, preto im žalobca, ak chce byť v konaní úspešný, musí poskytnúť dostatok informácií na vyhodnotenie zmluvy o úvere z hľadiska dodržania zákonných náležitostí. Žalobca vo vzťahu k úrokom a poplatkom, najmä ich výpočtu, z akých konkrétnych súm a za aké konkrétne obdobia ich uplatňoval vo svojich žalobných tvrdeniach neuviedol nič.

20. Žalobca v odvolaní namietal, že jeho písomné podanie zo dňa 2.12.2019 nebolo zmenou žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP z dôvodu, že netvrdil nové skutkové okolnosti. Vo svojom písomnom podaní zo dňa 2.12.2019 žalobca uviedol špecifikáciu žalovanej sumy - ako presne a na základe čoho bola vypočítaná dlžná suma, resp. jej jednotlivé položky. V zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP, zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. Teda možno konštatovať, že aj samotné doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe je potrebné považovať za zmenu žaloby. Kritérium je, či tieto skutočnosti, ktoré sa majú dopĺňať, sú rozhodujúce alebo nie. Zároveň podľa ust. § 294 Civilného sporového poriadku, zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ. Vzhľadom na formuláciu samotnej žaloby je zrejmé, že pokiaľ by samotný žalobca k všeobecným a paušálnym tvrdeniam chcel vysubstancovať svoje tvrdenia, jednoznačne by muselo dôjsť k doplneniu rozhodujúcich skutočností. Nejednalo by sa v tomto prípade o ďalšie relevantné skutočnosti, a to z dôvodu, že žalobca vo svojej žalobe v podstate ani len riadne netvrdil všetky rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré by dostatočne konkrétne a komplexne odôvodňovali celý uplatnený nárok, vrátane nároku na úroky a poplatky.

21. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nemal aplikovať ustanovenia o sudcovej koncentrácii podľa § 470 ods. 2 CSP, odvolací súd uvádza, že ustanovenia o sudcovej koncentrácii uviedol súd prvej inštancie iba podporne s poukazom na čl. 3 ods. 2 a čl. 5 CSP a žalobcove paušálne tvrdenia a nerešpektovanie súdom stanovenej lehoty a dopĺňanie nových tvrdení až po nariadení pojednávania a len tesne pred jeho uskutočnením, čo malo len podporiť poukaz súdu na neprípustnú zmenu žaloby podľa § 140 ods. 2 v spojení s § 294 CSP, kde platí princíp okamžitej aplikability podľa § 470 ods. 1 CSP.

22. K odvolacej námietke žalobcu, že nemal súd prvej inštancie povinnosť doručovať jeho podanie zo dňa 2.12.2019 žalovanej na vyjadrenie, odvolací súd uvádza, že žalovaná nebola s týmito tvrdeniami oboznámená a nemohla ani vedieť, že budú predložené ďalšie dovtedy neuvedené skutkové tvrdenia, a teda sa k nim ani vyjadriť. Odročenie pojednávania by bolo nevyhnutné za účelom umožnenia jej oboznámenia sa s dopĺňujúcim vyjadrením žalobcu.

23. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

24. V zmysle bodu 26. preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľa by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

25. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 smernice 2008/48, t.j. preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej).

26. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie únijské právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

27. Veriteľ v zmysle ustanovenia § 7 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne

si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

28. Zo samotnej zmluvy o úvere ani z ostatného obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca pred vstupom do zmluvného vzťahu preveroval bonitu žalovanej. V odvolacom konaní žalobca poukazoval na skutočnosť, že má oprávnenie nahliadať do úverového registra, kde sú nahromadené všetky dôležité informácie, či banka žiadateľovi poskytne úver alebo nie a zároveň samotná žalovaná mu udelila súhlas s poskytnutím jej osobných údajov na spracovanie v Spoločnom registri bankových informácií. Žalobca však žiadnu z lustrácií, ktoré by jeho tvrdenia preukazovali, v konaní pred súdom prvej inštancie nepredložil.

29. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nebanalnosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu, akým je rezignácia na adekvátne zistenie bonity dlžníka. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke, v dôsledku ktorého nemorálnemu vzťahu nepriznať ani súdnu ochranu.

30. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru je správny.

31. Vo vzťahu o odvolacej námietke žalobcu tykajúcej sa rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti nároku na zaplatenie úroku z omeškania odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie je viazaný žalobným návrhom (zásada ne ultra petitem). Žalobca si vo svojom žalobnom návrhu uplatnil úrok z omeškania vo výške 8,05 % p. a. zo sumy 2.703,13 eura za obdobie od 10.3.2015 do zaplatenia a za také obdobie mu súd prvej inštancie úrok z omeškania aj priznal. Pokiaľ by mu priznal úrok z omeškania už od 26.4.2013, prisúdil by mu viac a prekročil by tak návrh žalobcu.

32. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).